

**SHAXMAT BO‘YICHA KASBIY (IJODIY) IMTIXONLARNING ME‘YORIY
TALABLARI VA BAHOLASH MEZONLARI**
(kunduzgi, sirtqi ta‘lim erkaklar, ayollar va xotin-qizlar uchun)
Jismoniy tayyorgarlik bo‘yicha maksimal ball 63

ERKAKLAR					
Turgan joydan uzunlikka sakrash (metr)		Turnikda tortilish (tortilishlar soni)		400 metrga yugurish (minut)	
natija	ballar	natija	ballar	natija	ballar
2,70	20	20	20	0,50	23
2,69	19,5	19	19	0,51	22,5
2,68	19	18	18	0,52	22
2,67	18,5	17	17	0,53	21,5
2,66	18	16	16	0,54	21
2,65	17,5	15	15	0,55	20,5
2,64	17	14	14	0,56	20
2,63	16,5	13	13	0,57	19,5
2,62	16	12	12	0,58	19
2,61	15,5	11	11	0,59	18,5
2,60	15	10	10	1,00	18
2,59	14,5	9	9	1,01	17,5
2,58	14	8	8	1,02	17
2,57	13,5	7	7	1,03	16,5
2,56	13	6	6	1,04	16
2,55	12,5	5	5	1,05	15,5
2,54	12	4	4	1,06	15
2,53	11,5	3	3	1,07	14,5
2,52	11	2	2	1,08	14
2,51	10,5	1	1	1,09	13,5
2,50	10	0	0	1,10	13
2,49	9,5			1,11	12,5
2,48	9			1,12	12
2,47	8,5			1,13	11,5
2,46	8			1,14	11
2,45	7,5			1,15	10,5
2,44	7			1,16	10
2,43	6,5			1,17	9,5
2,42	6			1,18	9
2,41	5,5			1,19	8,5
2,40	5			1,20	8
2,39	4,5			1,21	7,5
2,38	4			1,22	7
2,37	3,5			1,23	6,5
2,36	3			1,24	6
2,35	2,5			1,25	5,5
2,34	2			1,26	5
2,33	1,5			1,27	4,5
2,32	1			1,28	4
2,31	0,5			1,29	3,5

2,30	0,5			1,30	3
2,29	0,5			1,31	2,5
2,28	0,5			1,32	2
2,27	0,5			1,33	1,5
2,26	0,5			1,34	1
2,25	0,5			1,35	1
2,24	0,5			1,36	1
2,23	0,5			1,37	1
2,22	0,5			1,38	1
2,21	0,5			1,39	1
2,20	0,5			1,40	1
2,19	0,5			1,41	1
2,18	0			1,42	1
				1,43	1
				1,44	1
				1,45	0,5
				1,46	0,5
				1,47	0,5
				1,48	0,5
				1,49	0,5
				1,50	0,5
				1,51	0,5
				1,52	0,5
				1,53	0,5
				1,54	0,5
				1,55	0,5
				1,56	0,5
				1,57	0,5
				1,58	0,5
				1,59	0,5
				2,00	0

AYOLLAR

Turgan joydan uzunlikka sakrash (metr)		Chalqancha yotgan holatda gavdani ko'tarish va yozish (30 sekund davomida)		400 metrga yugurish (minut)	
				natija	ballar
2,20	20	27	20	1,05	23
2,19	19,5	26	19	1,06	22,5
2,18	19	25	18	1,07	22
2,17	18,5	24	17	1,08	21,5
2,16	18	23	16	1,09	21
2,15	17,5	22	15	1,10	20,5
2,14	17	21	14	1,11	20
2,13	16,5	20	13	1,12	19,5
2,12	16	19	12	1,13	19
2,11	15,5	18	11	1,14	18,5
2,10	15	17	10	1,15	18
2,09	14,5	16	9	1,16	17,5
2,08	14	15	8	1,17	17
2,07	13,5	14	7	1,18	16,5
2,06	13	13	6	1,19	16
2,05	12,5	12	5	1,20	15,5
2,04	12	11	4	1,21	15
2,03	11,5	10	3	1,22	14,5
2,02	11	9	2	1,23	14
2,01	10,5	8	1	1,24	13,5
2,00	10	7	1	1,25	13
1,99	9,5	6	1	1,26	12,5
1,98	9	5	1	1,27	12
1,97	8,5	4	1	1,28	11,5
1,96	8	3	0,5	1,29	11
1,95	7,5	2	0,5	1,30	10,5
1,94	7	1	0,5	1,31	10
1,93	6,5	0	0	1,32	9,5
1,92	6			1,33	9
1,91	5,5			1,34	8,5
1,90	5			1,35	8
1,89	4,5			1,36	7,5
1,88	4			1,37	7
1,87	3,5			1,38	6,5
1,86	3			1,39	6
1,85	2,5			1,40	5,5
1,84	2			1,41	5
1,83	1,5			1,42	4,5
1,82	1			1,43	4
1,81	0,5			1,44	3,5
1,80	0,5			1,45	3
1,79	0,5			1,46	2,5
1,78	0,5			1,47	2
1,77	0,5			1,48	1,5
1,76	0,5			1,49	1
1,75	0,5			1,50	1

1,74	0,5			1,51	1
1,73	0,5			1,52	1
1,72	0,5			1,53	1
1,71	0,5			1,54	1
1,70	0,5			1,55	1
1,69	0,5			1,56	1
1,68	0			1,57	1
				1,58	1
				1,59	1
				2,00	0,5
				2,01	0,5
				2,02	0,5
				2,03	0,5
				2,04	0,5
				2,05	0,5
				2,06	0,5
				2,07	0,5
				2,08	0,5
				2,09	0,5
				2,10	0,5
				2,11	0,5
				2,12	0,5
				2,13	0,5
				2,14	0,5
				2,15	0

Izox:

* turnikda tortilish dastlabki holat oyoqlar juft holatda. Qo'llar tekis (tirsaklar bukilmagan), siltanmasdan qo'l kuchi bilan iyakgacha tortilish.

** chalqancha yotgan holatda mashqni bajarishda qo'llar bosh orqasida, oyoqlar juft xolatda bo'lishi kerak

“Sport menejmenti va iqtisodiyot”
kafedrasini mudiri

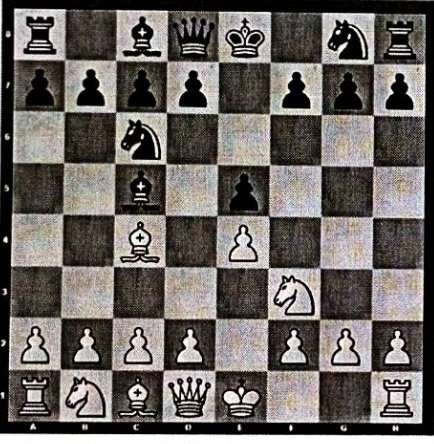

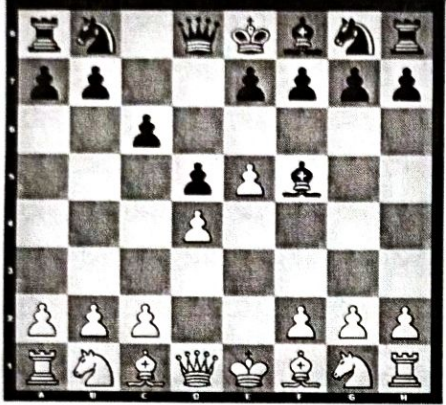

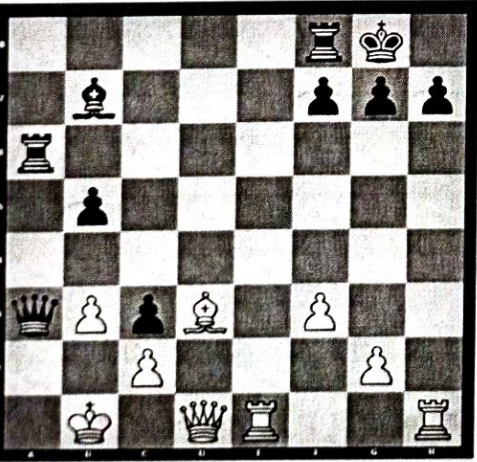
K.Sh. Ziyadullayev

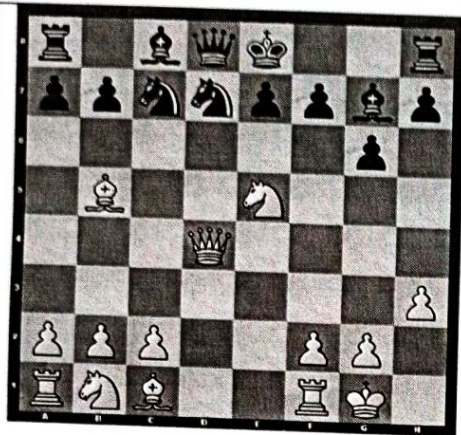
**SHAXMAT BO'YICHA KASBIY (IJODIY) IMTIXONLARNING ME'YORIY
TALABLARI VA BAHOLASH MEZONLARI**

(kunduzgi, sirtqi ta'lim erkaklar, ayollar va xotin-qizlar uchun)

Ixtisoslik bo'yicha maksimal ball 93

Topshiriq №1	Sharti	Javoblar
	<p>Taxtadagi vaziyat qaysi debyutdan yuzaga keladi? Yurishlar ketma-ketligini notatsiya (yozuv)da ifodalang.</p>	
Topshiriq №2	Sharti	Javoblar
	<p>Ushbu debyut qanday nomlanadi. Yurishlar ketma-ketligini yozib ko'rsating.</p>	
Topshiriq №3	Sharti	Javoblar
	<p>Ushbu debyut qanday nomlanadi va yurishlar ketma-ketligini yozib ko'rsating.</p>	

Topshiriq №4	Sharti	JAVOBLAR
	<p>Ushbu vaziyatda uchtadan yurishlar qilingan. Yurishlar ketma-ketligini yozib ko'rsating. Debyut qanday nomlanadi?</p>	
Topshiriq №5	Sharti	Javoblar
	<p>Ushbu vaziyatda ikkala tomon to'rttadan yurishlar qilishgan. Debyut qanday nomlanadi va yurishlar ketma-ketligini yozib ko'rsating.</p>	
Topshiriq №6	Sharti	Javoblar
	<p>Yurish oqlardan. O'yin natijasi qanday bo'ladi? Siz qanday yo'l tanlaysiz?</p>	
Topshiriq №7	Sharti	Javoblar

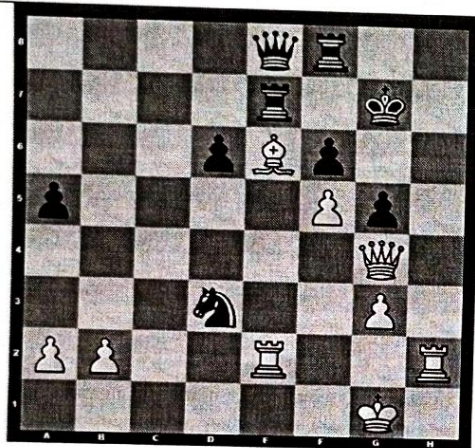

Yurish oqlardan.
Siz qanday o‘ynar edingiz?

Topshiriq №8

Sharti

Javoblar

Yurish oqlardan.
Qanday yurishlar qilar edingiz? Dastlabki aniq yurishlarni ko‘rsating.

Topshiriq №9

Sharti

Javoblar

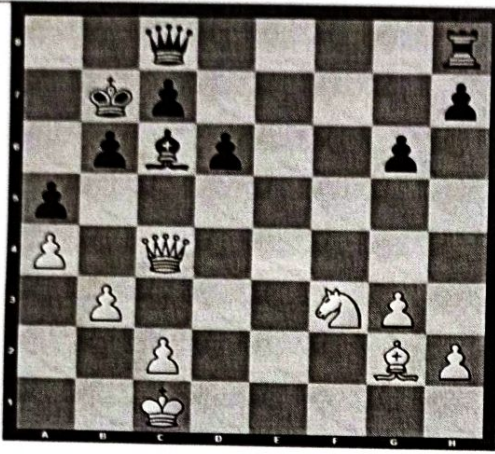

Yurish qoralardan.
Kombinatsiyani toping.

Topshiriq №10

Sharti

Javoblar

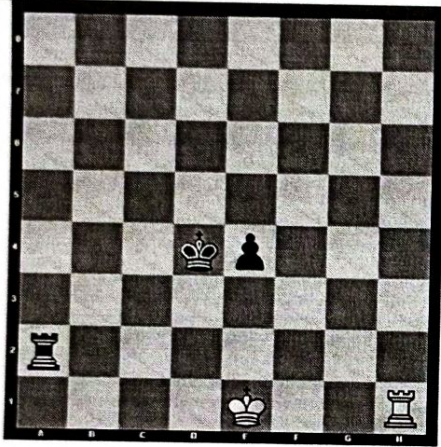

Yurish oqlardan. Siz qanday o‘ynar edingiz?

Topshiriq №11

Sharti

Javoblar

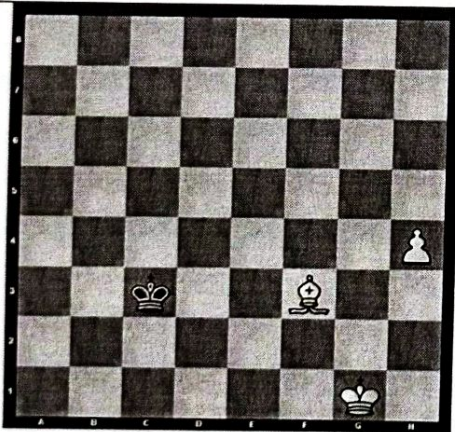

Yurish oqlardan. Durang qilish imkoniyatini nazariy jihatdan asoslab ko‘rsating.

Topshiriq №12

Sharti

Javoblar

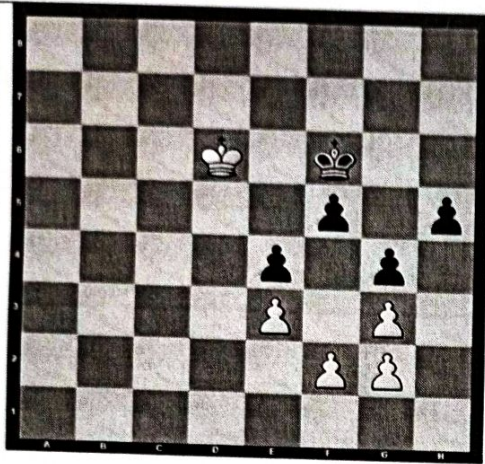
**Yurish qoralardan. O‘yin natijasi qanday bo‘ladi?
Siz qanday yo‘l tanlaysiz?**

Topshiriq №13

Sharti

Javoblar

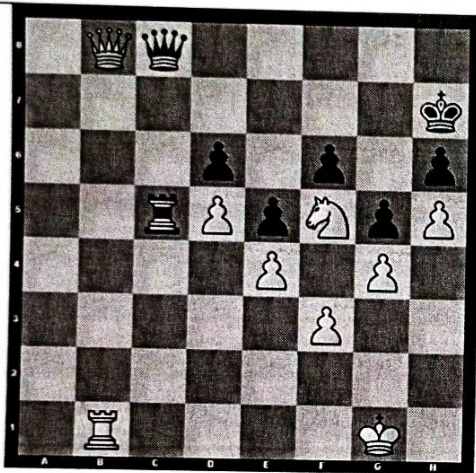
Yurish qoralardan. Siz qanday o‘ynar edingiz?

O‘yin natijasini asoslab bering.

Topshiriq №14

Sharti

Javoblar

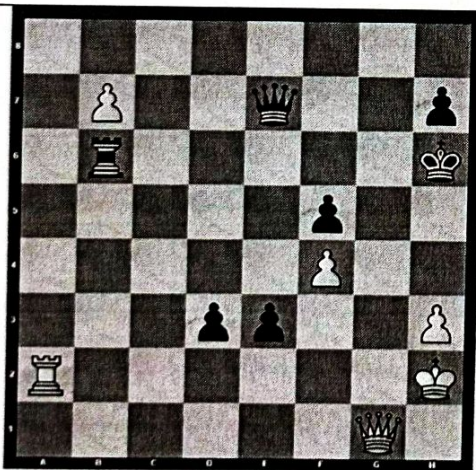

Yurish qoralardan. Siz qanday o‘ynar edingiz?

Topshiriq №15

Sharti

Javoblar

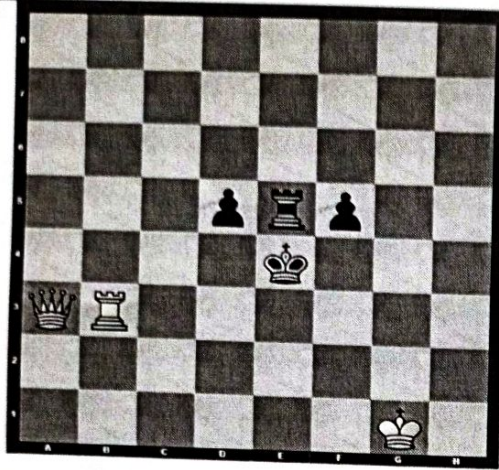

Yurish oqlardan. Siz qanday o‘ynar edingiz? O‘yin natijasini aniqlang.

Topshiriq №16

Sharti

Javoblar

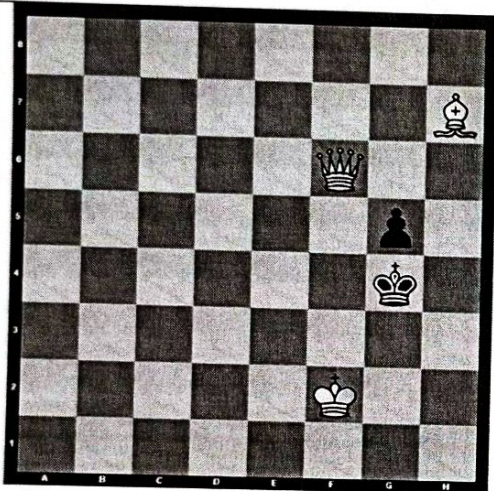

Masala. Oqlar boshlab
ikki yurishda mot
qiladi.

Topshiriq №17

Sharti

Javoblar

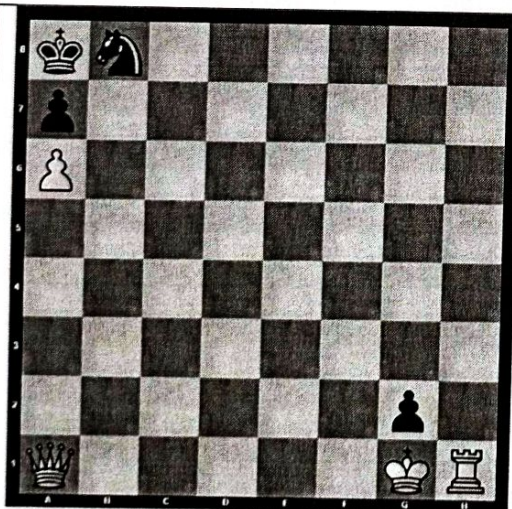

Masala. Oqlar boshlab
ikki yurishda mot
qiladi.

Topshiriq №18

Sharti

Javoblar

Masala. Oqlar boshlab
to'rt yurishda mot
qiladi.

Topshiriq №19

Sharti

Javoblar

	<p>Masala. Oqlar boshlab olti yurishda mot qiladi.</p>	
<p>Topshiriq №20</p>	<p>Sharti</p>	<p>Javoblar</p>
	<p>Yurish oqlardan. Himoya yo'lini toping.</p>	

/"Sport menejmenti va iqtisodiyot"
kafedrasi mudiri

K.Sh. Ziyadullayev

Shaxmat ixtisosligi bo'yicha kasbiy-ijodiy imtihonlarining baholash mezonlari.

1. Shaxmat bo'yicha kasbiy-ijodiy imtihon sinovlari uchun jami 20 ta topshiriq berilgan. Birinchi topshiriqning to'g'ri javobi uchun - 3,7 ball beriladi va qolgan 19ta topshiriqning to'g'ri javobi uchun - 4,7 ball beriladi maksimal ball miqdori 93 ballni tashkil etadi.
2. Topshiriqlarda nazariy, amaliy, taktika va strategiya, o'yin boshlari (debyut), o'yin o'rtalari (mittelshpil), o'yin oxirlari (endshpil), kombinatsiyalar, hisoblash texnikasi, masala va etyud janrlariga oid turli g'oyalar mujassam etilgan.
3. Dastlabki 5 ta topshiriqda javoblarni belgilashda debyut nomi va yurishlarni notatsiyada (yozuvlarda) ifodalash zarur. Debyut nomi xato yozilganda, 2 ball, agar yurishlar tartibini yozishda texnik xatolarga yo'l qo'yilsa, 2 ball olib tashlanadi. Agar yurishlar umuman, yozuvda ifoda etilmasa, 2,7 ball olib qo'yiladi.
4. 6-10 topshiriqlarda mittelshpilga oid kombinatsiya va nazariy tushunchalar ifoda etilishi lozim. To'liq yechim izoh va tushunchalar orqali ifoda etilmasa, umumiy balldan 2 ball olib tashlanadi.
5. 11-15 topshiriqlarda o'yinning endshpil jarayonlarida uchraydigan mexanizm va kombinatsion g'oyalar ifodalangan. Xato javoblar uchun ball berilmaydi. Javob to'liq ifoda etilmasa, shuningdek, variantlarning biri to'liq ko'rsatilmasa, 2 ball olib tashlanadi.
6. 16-20 topshiriqlarda ikkita o'yin oxirlariga oid etyudlar, ikki, uch va besh yurishli mot masalalari ifodalangan. Aniq va yagona yechim ko'rsatilmasa ball berilmaydi. Variant to'liq ifoda etilmasa, 2 ball olib tashlanadi.

Donalarning nomi	Donalarning qisqacha belgilanishi			Donalar tasviri	
	o'zbekcha	inglizcha	ruscha		
Shoh	Sh	K	Кр		
Farzin	Fz	Q	Ф		
Rux	R	R	Л		
Fil	F	B	С		
Ot	O	N	К		
Piyoda	--	--	--		

“Sport menejmenti va iqtisodiyot”
kafedrasi mudiri

K.Sh. Ziyadullayev